

Sortförsök i majs

*Försöksledare Arne Ljungars, Hushållningssällskapet, Kristianstad
E-post: arne.ljungars@hush.se*

Inom Skåneförsöken och Animaliebältet låg fem försök med majs i år: ett i Kristianstadsområdet, ett på Österlen, ett i Halland, ett i Kalmar och ett på Gotland. Samma gällde 2008, 2009 och 2010 men 2008 och 2010 blev ett av försöken kasserade.

Försöksplatser

Hushållningssällskapets försöksgård
Helgegården, Kristianstad
Bollerups Lantbruksinstitut, Tomelilla
Roland Rodebjer, Rodarve Hogrän, Visby
Mats Sjögren, Mörbylånga
Joakim Olsson, Torstorp, Falkenberg.

Intresset för att prova majssorter under 2011 var fortfarande mycket stort – totalt 36 sorter anmäldes till provning mot 58 förra året. Nytt från 2008 är att alla sorter ingick i samma försök. En fördel med detta är en bättre och säkrare jämförelse mellan sorterna. Nackdelen är att vi kan få ojämnheter i försöken när de är så stora. Detta löser vi genom att använda lattice design av rutfördelningen som ger möjligheter att kompensera de sorter som råkar illa ut och hamnar på sämre avkastande områden.

Resultat från de enskilda försöken från Skåne finns på Skåneförsökens hemsida:

www.skaneforsoken.nu,

och de tre från Animaliebältet finns på:

www.slu.se/faltforsk

Årets medeltal finns i tabell 1 och fyraårsmedeltal i tabell 2.

Vi övergick till en ny och bättre sammanställningsmodell under 2008, varför det är svårt att göra en femårssammanställning. Sorterna omsätts mycket snabbt. Det är därför endast ett fåtal av sorterna som deltog i försöken före 2008. Åtta sorter har varit med i fyra år, fyra sorter i tre år, tio i två år och femton har provats första året i år.

Nytt från 2009 är att sorternas FAO-tal finns med. Detta är i första hand en tysk gradering som enklast kan förklaras som en tidighetsgradering. Överensstämmelsen med våra förhållanden kan man kontrollera genom att jämföra ts-halterna. Ett lågt FAO-tal ska då motsvaras av en hög ts-halt. Normalt siktar vi på att skörda vid ts-halt 32–33 procent, vilket anses vara det optimala. Tidiga och sena sorter kommer alltid att missgynnas mer eller mindre i dessa försök.

Vi ser också att mätarsorten Avenir, som är tidig, har avkastat sämre även i år. Detta får till följd att nya sorter får mycket höga relativa ts-skördar och även mycket höga relativa stärkelseskördar. Även i år kan vi se att skördarna var mycket höga. Årets högsta skörd uppmättes till 22,69 ton ts för Jasmic på Bollerup.

Nytt för 2007 var att NIR-analysen ansågs kunna ge tillförlitliga kvalitetsanalyser. Dessa är betydligt billigare än de som kunnat användas tidigare år. Vi får nu vatten-, protein- och stärkelsehalt, NDF-värden och iNDF-värde till överkomliga kostnader. NDF-värdet är fiberinnehållet i provet och iNDF-värdet är andelen icke nedbrytbara fibrer, t.ex. lignin. Ts-halt vid skörd kan ge en uppfattning om tidigheten hos sorterna. Vidare har majsens höjd mätts.

Totalt provades 36 sorter och följande sju företag deltog i provningen:

SL	Svenska Lantmännen
SSd	Scandinavian Seed
LIM	Limagrain (ett franskt företag som tagit över Advanta ADV i Danmark)
Syn	Syngenta
DUP	Pioneer
KWS	KWS Saat AG
HLAB	Hylllela Lantbruks AB (som provar tjeckiska majssorter).

Tabell 1. Årssammanställning 2011 av ensilageskörd i Skåne och Animaliebältet

SORT	FAO- tal	Ant försök	TS halt %	Skörd TS ton/ha	Rel- tal	Stärkelse- halt %	Stärkelse- skörd ton/ha	Rel- tal	NDF % av Ts	iNDF % av NDF	Rå- protein %	Strå- längd cm
Avenir SL	180	5	41,8	14,38	100	38,4	5,59	100	39,2	12,1	7,3	234
Beethoven Lim	200	5	36,8	17,07	119	38,4	6,64	119	37,7	9,4	7,2	270
Saludo SL	220	5	35,0	17,78	124	39,7	7,10	127	36,7	9,8	7,5	282
Artist Lim	170	5	40,2	15,23	106	40,6	6,20	111	36,5	9,6	7,2	249
Atrium Lim	190	5	35,2	16,66	116	36,9	6,23	111	39,6	10,8	7,5	243
Anvil KWS	200	5	36,3	16,57	115	40,3	6,69	120	35,8	9,8	7,9	266
NK Jasmic NX0415 Syn	190	5	35,3	17,72	123	37,0	6,69	120	39,3	10,3	7,2	263
NK Cheer NX00176 Syn	180	5	39,3	17,21	120	39,7	6,88	123	37,7	12,4	7,4	252
NK Falkone Syn	200	5	35,7	17,92	125	37,9	6,79	122	38,5	11,4	7,0	261
Ragt Tiberio SL	230	5	34,5	18,10	126	38,1	7,06	126	37,6	9,2	7,6	273
Ampezzo Lim	200	5	33,0	17,33	121	39,1	6,87	123	36,1	5,5	7,4	257
Kaspian KWS	160	5	44,7	13,18	92	41,2	5,51	99	37,6	8,6	7,8	234
Kreel KWS	180	5	42,7	15,72	109	45,4	7,27	130	34,0	9,4	7,9	259
Coryphee KWS	190	5	37,4	16,69	116	42,1	7,05	126	34,2	9,3	8,0	263
Aritzo LZM 158/71 LIM	180	5	37,9	16,48	115	40,9	6,71	120	35,0	7,4	7,8	250
SU Sulord SSd	190	5	35,0	16,12	112	39,9	6,45	115	35,3	6,9	7,8	268
Ragt Mixxture SL	210	5	37,1	17,47	122	39,6	6,99	125	37,6	10,4	7,9	269
PR 39 V 43 DuP	180	5	38,3	16,32	114	40,6	6,68	119	35,1	9,8	8,2	256
KWS Kolter	180	5	37,8	16,35	114	42,5	6,92	124	34,6	7,8	8,3	264
KWS Amagrano	200	5	36,0	16,84	117	41,5	7,11	127	35,2	9,1	7,4	267
Sustella SSd	210	5	34,8	16,76	117	42,4	7,09	127	33,9	10,5	8,4	258
Cau Galbi SL	220	5	30,7	17,98	125	41,3	7,43	133	35,5	12,9	8,6	276
LG 30.211 Lim	210	5	32,8	17,31	120	42,7	7,53	135	33,8	7,8	7,9	262
Activate Lim	150	5	41,2	15,00	104	44,4	6,67	119	31,8	7,5	8,2	249
Ambition Lim	180	5	38,8	16,79	117	42,1	7,12	127	33,5	9,6	7,9	264
Aastar Lim	210	5	34,0	17,60	122	39,9	7,07	126	34,9	6,8	8,1	251
Kougar KWS	180	5	40,4	16,31	113	42,7	7,05	126	34,5	9,2	7,5	250
Kroft KWS	190	5	41,0	14,51	101	42,1	6,10	109	35,6	13,1	7,4	262
Lapriora KWS	190	5	36,2	15,71	109	41,0	6,57	118	33,8	12,3	8,0	237
Ascender KWS	200	5	37,6	15,27	106	37,6	5,82	104	38,2	9,9	7,6	245
Acture KWS	200	5	36,1	16,86	117	41,5	7,08	127	34,3	12,9	7,7	268
SY Cooky	210	5	32,0	17,88	124	38,9	6,92	124	36,3	13,5	8,0	254
SY Respect	220	5	32,6	18,08	126	35,7	6,43	115	39,4	11,6	6,9	271
NK Baleric SY	190	5	33,3	16,35	114	40,3	6,67	119	35,8	9,5	7,1	254
Os Cekob HLAB		5	29,7	17,00	118	38,8	6,64	119	35,9	11,3	7,8	277
P 8057 DUP	200	5	35,5	16,90	118	41,6	7,15	128	34,9	7,2	7,4	272
P 6862 DUP	170	5	42,3	15,15	105	42,2	6,51	117	34,8	12,1	7,5	234
-X- CV% REP LSD PROBF1		5	36,7 2,0	16,56 1,07	5,2 .0001	40,4 4,0	6,74 0,85	10,1 .0003	36,0 3,6	9,9 3,8	7,7 0,8	259 10

Tabell 2. Fyra års sammanställning av ensilageskörd i Skåne och Animaliebältet

SORT	Ant försök	TS halt %	Skörd		Stärkelsehalt %	Stärkelse-skörd ton/ha		NDF % av Ts	iNDF % av NDF	Rå-protein %	Strå-längd cm
			TS ton/ha	Rel-tal		Rel-tal	Rel-tal				
Avenir SL	18	41,3	12,21	100	33,4	4,18	100	43,8	18,1	7,8	231
Beethoven Lim	18	35,8	15,97	131	33,7	5,43	130	41,6	15,8	7,5	266
Saludo SL	18	34,2	16,09	132	33,7	5,44	130	41,8	17,9	7,7	277
Artist Lim	18	40,0	14,25	117	34,7	4,99	120	42,7	16,3	7,4	249
Atrium Lim	18	34,9	15,82	130	33,3	5,28	127	41,7	14,0	7,8	249
Anvil KWS	18	35,7	15,57	128	34,1	5,32	127	41,3	17,5	7,8	265
NK Jasmic NX0415 Syn	18	34,9	16,26	133	33,1	5,45	130	42,2	15,8	7,7	260
NK Cheer NX00176 Syn	18	37,3	15,32	126	34,9	5,38	129	41,7	16,5	7,7	252
NK Falkone Syn	14	33,5	16,38	134	32,6	5,38	129	42,6	17,7	7,8	264
Ragt Tiberio SL	14	33,5	16,49	135	32,8	5,50	132	41,7	16,8	8,0	275
Ampezzo Lim	14	34,4	16,48	135	34,6	5,75	138	40,0	13,5	7,8	259
Kaspian KWS	14	41,7	12,28	101	35,6	4,48	107	41,8	17,5	7,8	241
Kreel KWS	9	41,0	14,30	117	37,9	5,58	134	40,2	16,7	7,9	255
Coryphee KWS	9	35,8	15,34	126	36,8	5,65	135	39,0	15,9	8,4	262
Aritzo LZM 158/71 LIM	9	36,8	15,50	127	37,0	5,66	136	38,7	14,2	8,0	254
SU Sulord SSd	9	33,8	14,81	121	34,5	5,16	123	39,8	12,7	8,1	265
Ragt Mixxture SL	9	34,9	15,83	130	34,4	5,47	131	41,6	15,5	8,0	273
PR 39 V 43 DuP	9	36,5	14,95	122	33,8	5,12	123	40,5	17,0	8,1	255
KWS Kolter	9	38,1	14,95	122	35,6	5,33	128	41,0	16,5	8,3	264
KWS Amagrano	9	35,0	15,67	128	36,8	5,82	139	39,4	16,8	7,6	266
Sustella SSd	9	33,0	15,70	129	35,9	5,64	135	39,0	15,8	8,5	264
Cau Galbi SL	9	31,6	17,25	141	35,9	6,24	149	40,2	17,0	8,7	282
-X- CV% REP	18	36,1	15,34	6,4	34,8	5,38	12,2	41,0	16,2	7,9	260
LSDPROBF1		1,7	0,79	.0001	2,8	0,53	.0001	2,6	2,5	0,4	7